

De overheid is ook maar een mens

Boekbespreking

Jan de Kramer, bij DIV'ers bekend van Digital display en het tijdschrift 'Proces en Document', schreef zijn boek om 'ontwikkelingsprocessen soepeler te laten verlopen'. Met zijn dertig jaar ervaring bij overheidsorganisaties heeft de auteur recht van spreken als hij schrijft over de (on)mogelijkheden van overheden om te veranderen.

Dit boek met zeer actuele voorbeelden gaat over het functioneren, de cultuur en de mensen bij de overheid. Net als een bedrijfsorganisatie is ook de overheidsorganisatie bepaald door een genetische programmatuur en daarmee haar identiteit, dus hoe zij denkt en werkt. De denkbepelden die de auteur aanreikt baseert hij op de Chinese krijgskunst, de algemene psychologie en het tijdsbesef van indianen in Noord-Amerika.

Worstelen met veranderingen

Op een luchtige en inspirerende wijze geeft het boek aan hoe er naar de overheid gekeken kan worden, hoe de overheid worstelt met veranderingen, hoe de overheid reageert alsof er mensen werken. Het boek is in ieder geval geschikt voor mensen, die beperkt in hun tijd denken te zitten: het is honderd pagina's lang. Aan tijd is overigens een heel hoofdstuk gewijd. Tijd in de zin van beschikbaar aantal uren, de juiste timing en seizoensinvloeden in relatie tot planning en projecten. De over-

heid zoekt naar werkbare structuren, wat ook teruggezien kan worden in opbouw van het boek. De gekozen structuur van het boek nodigt uit om het in één keer uit te lezen. Eerst behandelt de auteur de algemene identiteit van organisaties en relateert dat later aan de identiteit van de overheid en de identiteit van het overheidspersoneel (ambtenaar en bestuur).

Het boek geeft je te denken. Het biedt voldoende materiaal om op een andere manier naar de overheid kijken. Het is zodanig geschreven dat zowel de manager (degene die denkt veranderingen te moeten doorvoeren) als de medewerker op de werkvloer (degene die soms veranderd wordt) hier iets aan heeft. Het geeft inzicht aan de ene lezer en verruimt de blik van een andere lezer. Het boek noteert mooie voorbeelden op het gebied van sociale voorzieningen, onderwijs voor allochtonen, maar er staan geen DIV-voorbeelden in. Een mooie uitdaging lijkt mij dit zeer interessante boek te vertalen naar concrete veranderingen waar de DIV'er voor staat.

Het is een zeer leesbaar en interessant boek voor ervaren en onervaren overheidsmedewerkers. Voor de nieuwe ambtenaar lijkt het mij trouwens verplicht leesvoer, zodat ook zij begrijpen waarom zij voor de overheidsbaan hebben gekozen en waarom zij zich geen zorgen moeten maken te leiden aan 'een milde vorm van masochisme' (aldus Jan de Kramer). Ik zou zeggen lees het boek twee maal! ●

Od

Hans van Rijn, redactielid Od
hvanrijn@gmail.com

* Jan de Kramer, *De overheid is ook maar een mens*, Sdu Uitgeverij, Den Haag, 2009. ISBN 9789012132190.